

Til avtalepartene

Velferdsordningene består av følgende ordninger;

Avløsning ved ferie og fritid

Avløsning ved sykdom

Landbruksvikarordningen

Sykepengeordningen

Tidligpensjon

Alle ordninger er like viktige for bonden. Akutt beredskap ved sykdom og krise blir primært dekket gjennom Landbruksvikarordningen. I Landbrukstjenestene utgjør dette ca. 1/3 av behovet for beredskap, så det er nødvendig at alle ordningene fungerer etter intensjonen. Landbruksvikarordningen kan med enkle grep gjøres bedre ved mer fleksibilitet.

Den største budsjettposten er satt av til avløsertilskudd ved ferie og fritid. Det er essensielt at gårdbruker benytter tilskuddet til å ta seg fri fra arbeidet, og overlate dette til andre. Om tilskuddet blir benyttet til kjøp av andre tjenester enn ferie/fritid, av økonomiske årsaker, kan dette etter hvert gå ut over både bondens og dyrenes velferd.

I tillegg til gode rammevilkår er det nødvendig at tilskuddet følger kostnadsutviklingen. På sikt så bør det være et mål at makstilskuddet ved ferie/fritid blir knytt opp mot 1 G, og at maks dagsats ved sykdom blir sett til 2% av 1 G.

Prioriterte punkt

1. Utvikling av Landbruksvikarordningen
 - a. Avvikle kravet om at eventuelt overskudd i ordningene ett år skal betales tilbake eller motregnes mot tilskuddet neste år, for å gi landbrukstjenestene muligheten til å bygge opp en god beredskap under landbruksvikarordningen.
 - b. Fjerne grensen på hvor mye landbrukstjenestene som mottar tilskudd kan bruke til administrasjon, opplæring og rekruttering, som i dag er på kr. 40.000,- per årsverk.
2. Tilskuddene må følge kostnadsutviklingen. De ulike tilskuddene har et etterslep i forhold til kostnadsutviklingen og bør justeres for dette etterslepet og etter den tid følge kostnadsutviklingen. Ved å knytte tilskuddet til G vil en ha en automatisk utvikling av tilskuddene fra år til år.
 - a. Tilskudd ved ferie og fritid bør økes til kr. 87.000,- for å ta igjen kostnadsutviklingen
 - b. Tilskudd per dag under sykdom bør økes til kr. 1.875,- for å ta igjen kostnadsutviklingen
3. Tilknytingskrav til foretaket ved tilskudd til sykdom mv.
 - a. Kravet om ein 1/2 G i næringsinntekt blir fjernet
 - b. Samboere likestilles med ektefelle

Vedlegg

Se vedlegg for mer utfyllende informasjon.

Videreføring av avløsertilskuddet til ferie og fritid

Velferdsordningene består i dag av følgende ordninger;

Avløsning ved ferie og fritid som er en refusjonsordning i jordbruksavtalen der bønder med husdyrproduksjon kan få dekket utgifter inntil et visst beløp til avløsning, avhengig av størrelsen på bruket. Ordningen har som formål å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk.

Avløsning ved sykdom som har til formål å medvirke til å dekke kostnadene til avløsning ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertagelse og ved dødsfall. Tilskuddet blir gitt til dokumenterte, faktiske utgifter til avløsning i perioden det vert søkt tilskudd for.

Landbruksvikarordningen hvor landbruksvikarer skal avløse bøndene ved akutt sykdom og i krisesituasjoner. Det er Landbrukstjenestene som administrerer ordningen, og pr. i dag er det 240 årsverk som blir finansiert gjennom denne ordningen.

Sykepengeordningen som skal sørge for at jord- og skogbrukere får utbetalt sykepenger beregnet ut fra 100% grunnlag fra dag 17. i sykemeldingsperioden.

Tidligpensjon som skal bidra til å lette generasjonsoverganger i jordbruket for de som har hatt hoveddelen av inntekten sin fra jordbruk/gartneri og skogbruk. Hensikten er å bidra til tidligere generasjonsskifte og dermed stimulere til rekrutteringen.

Bortfall av avløsning ved ferie og fritid vil føre til reduserte tjenester i andre ordninger. Landbrukstjenestene er avhengig av jevn sysselsetting ved ferie og fritid for å kunne tilby kvalifisert arbeidskraft gjennom Landbruksvikarordningen.

Landbruksvikarordningen / beredskap

Tilskuddet i ordningen har stått i ro siden starten og ikke fulgt kostnadsutviklingen. Dette har delvis blitt kompensert ved en økning i dagsats sykdom fram til og med 2014. De siste årene har både tilskudd og dagsats stort sett stått i ro, og fører til større kostnader for Landbrukstjenestene. Når regelverket samtidig har åpnet opp for at andre aktører kan selge tjenester innenfor velferdsordningene, uten den samme plikten til å stille beredskap ved sykdom, er dette en lite ønsket utvikling.

Hvert år blir det etterspurt flere årsverk avløsning ved sykdom enn det som er løyvd gjennom Landbruksvikarordningen. Årsverkene i denne dekker ca. halvparten av behovet for beredskap,

Vedlegg

resten blir dekket over ordinær sykdomsavløsning. Det er ofte den samme arbeidskraften som arbeider med ferieavløsning som blir nytta ved sykdom og kriser.

Med forslaget i Stortingsmeldingen om å avvikle tilskuddet til avløsning ved ferie og fritid vil vi se at det etter hvert vil bli vanskelig å ha nok kvalifisert arbeidskraft tilgjengelig.

Tilskuddet til Landbruksvikarordningen må økes for å følge kostnadsutviklingen, slik at det blir mulig å fortsatt ha tilsett vikarer med høy kompetanse.

Det er positivt at ordningen nå blir evaluert, men det er viktig at organisasjonene i landbruket blir tatt med på råd når nye forskrifter og skjema blir utviklet.

Utvikling av refusjonsordningene

Ved å godkjenne spesifiserte fakturerbare arbeidstjenester som dokumentasjon for avløsning ved ferie og fritid er det viktig å følge med på at tilskuddet blir nytta etter formålet. Hvis bonden i en presset hverdag ikke ser seg råd til ferie eller fritid, men benytter tilskuddet til andre tjenester kan dette på sikt føre til mer sykdomsavløsning og fare for dårligere dyrevelferd.

For å ta igjen tap i kostnadsutviklingen bør tilskudd ferie og fritid i år økes til minimum kr. 85.000,-

- Tal på dager/timer ferie og fritid en bonde får for tilskuddet er kraftig redusert da utviklingen på tilskudd ikke følger kostnadsutviklingen. Selv om lønnen til avløserne er lav i forhold til mange andre yrkesgrupper, er timeprisen bonden må betale for kvalifisert arbeidskraft etter minstetariff, i 2016, kr. 244,56¹ inklusive sosiale utgifter, forsikringer og administrasjon. En bonde med maks tilskudd på kr. 74.200,- vil da kunne få ferie- og fritidsavløsning i ca. 303,4 timer eller ca. 40,45 dager. I 1998 kostet arbeidskraften kr. 137,70² i timen, og maks tilskudd var kr. 48.000,-. Samme bonden fikk da ca. 348,5 timer eller ca. 46 dager ferie- og fritidsavløsning for tilskuddet.

For å ta igjen tidligere tap i kostnadsutviklingen bør tilskudd pr. dag under sykdom i år økes til minimum kr. 1.800,-. Tilskuddet bør økes allerede for 2017.

- Når det gjelder avløsning under sykdom er den reelle kostnaden etter minstetariff i 2016 kr. 1.834,20³ pr. dag, mens tilskuddet er kr. 1.500,- pr. dag. Dette medfører en egenandel pr. dag på kr. 334,20. Ved langvarig sykdom medfører dette en stor økonomisk belastning i tillegg til sykdommen.

¹ Minstelønn pr. time kr. 178,90. Sosiale kostnader, forsikring med mer 36,7 %

² Lønn pr. time kr. 103,05. Sosiale kostnader, forsikring med mer 33,6 %

³ Kr. 244,56 pr. time x 7,5 timer